Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

09.07.2024 r.

Minister nadzorujący:	MMM
Obszar działania:	Departament Odnawialnych Źródeł Energii
Opracowanie:	Dorota Dobrzyńska/Departament Edukacji i Komunikacji

LIBERALIZACJA USTAWY WIATRAKOWEJ – BRIEF TEMATYCZNY MKiŚ

NAJWAŻNIEJSZE:

- Nowelizacja ma na celu zwiększenie wykorzystania energii wiatrowej poprzez liberalizację zasad lokalizowania elektrowni wiatrowych na lądzie.

- Nowelizacja spowoduje:
  - **Zmniejszenie rachunków za energię**;
  - Zwiększenie konkurencyjności gospodarki i możliwość pozyskania nowych inwestycji, a tym samym **powstania nowych miejsc pracy**;
  - **Zwiększenie bezpieczeństwa i suwerenności energetycznej Polski**;
  - Ograniczenie barier w rozwoju lądowej energetyki wiatrowej w Polsce;
  - Zwiększenie roli opinii społecznej przy realizacji inwestycji w lądowe farmy wiatrowe;
  - **Zwiększenie przychodów dla budżetów gmin z podatków od nieruchomości**.

INFORMACJE ROZSZERZONE:

- **Wprowadzane w nowelizacji zmiany:**
  - Zniesienie zasady 10H i nowa wzajemna oraz minimalna odległość między wiatrakami a zabudową mieszkaniową ustalona na poziomie 500 m;
  - Modyfikacja zasad lokalizowania elektrowni wiatrowych od parków narodowych (obecnie 10H) i niektórych obszarów Natura 2000, polegająca na ustaleniu minimalnej odległości 1500 m oraz pozostawienie odległości od rezerwatów przyrody (500 m);
  - Uregulowanie możliwości zlokalizowania elektrowni wiatrowej na podstawie szczególnego rodzaju MPZP (miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), jakim jest **Zintegrowany Plan Inwestycyjny**;
  - Usprawnienie procedur konsultacyjnych planów miejscowych.

- **Dlatego tak ważna jest energetyka wiatrowa:**
  - To najtańszy sposób transformacji energetycznej Polski;
  - Mamy olbrzymi, ciągle niezagospodarowany potencjał rozwoju energetyki wiatrowej;
  - Jest technologią dojrzałą, a przez to bezpieczną;
  - Polska ma relatywnie duży udział w ramach łańcuchów dostaw komponentów i usług w ramach energetyki wiatrowej;
  - Polepszenie warunków do inwestowania w energetykę wiatrową umożliwi realizację ambicji w zakresie wzrostu udziału OZE w elektroenergetyce do ok. 50% w 2030 r.

- **Energetyka wiatrowa pozwala na zwiększenie możliwości wykorzystania OZE, a tym samym obniżenia rachunków za energię elektryczną dla gospodarstw domowych i przemysłu oraz poprawę jakości powietrza.**

Kontakt do Rzecznika Prasowego:
Hubert Różyk tel. 532 474 257

- **Zagadnienia innowacyjne/naprawione w nowelizacji ustawy:**
  - Wprowadzenie min. odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań na poziomie 500 metrów było i jest założeniem koalicji rządzącej. Odległość 500 metrów umożliwi rozwój nowych projektów, które umożliwią pokrycie luki w wyniku wycofywanej energetyki konwencjonalnej.
  - Uregulowanie możliwości lokalizowania elektrowni wiatrowych na podstawie Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego pozwoli na dynamiczne uruchomienie nowych inwestycji w energetyce wiatrowej. To da szanse na szybszą transformację energetyczną.
  - Istotną kwestią jest udział społeczny w powstających projektach inwestycyjnych w energetyce wiatrowej. Przepisy zakładają nałożenie na inwestora, planującego budowę elektrowni wiatrowej, obowiązek wydzielenia co najmniej 10 proc. mocy zainstalowanej projektowanego przedsięwzięcia i umożliwienie mieszkańcom udział w wytwarzanej energii w formule prosumenta wirtualnego (koncepcja funkcjonuje już w ustawie o OZE). Jednak przepisy, które zostały przyjęte przez Sejm, wymagają dalszych prac. Ten mechanizm powinien być możliwie jak najbardziej transparentny. Chcemy, aby ten system realnie zafunkcjonował i był wsparciem dla społeczności lokalnych i obywateli, którzy zechcą skorzystać z zielonej energii i włączyć się w transformację energetyczną kraju.

- **Kwestie potencjalnie stanowiące temat do krytyki:**
  - Problematyczne może być zbliżenie elektrowni wiatrowych do zabudowań mieszkalnych. Społeczności lokalne mogą zwracać uwagę na negatywne oddziaływania elektrowni wiatrowych oraz spadek wartości nieruchomości w pobliżu inwestycji wiatrakowej.
  - Energetyka wiatrowa może być krytykowana przez część środowisk przyrodniczych, szczególnie zajmujących się ochroną awifauny (ogół gatunków ptaków zamieszkujących określony obszar geograficzny, rodzaj środowiska lub żyjących w określonym okresie geologicznym). Zakłada się jednak wprowadzenie dodatkowej minimalnej odległości od obszarów Natura 2000.

- Nowelizacja dotyczy wszystkich odbiorców energii, gdyż zwiększenie wykorzystania mocy wiatrowych wpłynie na obniżenie cen energii na rynku oraz poprawę konkurencyjności polskiej gospodarki.

- Bezpośrednio zmiana jest przeznaczona dla inwestorów ze względu na uproszczenie i przyspieszenie procesów inwestycyjnych w energetyce wiatrowej, względem obecnie przyjętych regulacji prawnych.

- Nowelizacja odnosi się bezpośrednio dla określonych obszarów Natura 2000, gdyż wprowadzana nowa minimalna odległość ustawowa ma za zadanie ochronę ptaków i nietoperzy.

- **Uwolnienie potencjału energetyki lądowej wpisuje się w cel i misję MKiŚ w zakresie realizacji procesu transformacji energetycznej, w oparciu o zero i niskoemisyjne źródła wytwórcze.** Istotne jest również wzmacnianie bezpieczeństwa energetycznego Polski. Pozwala także odbiorcom końcowym na stabilne dostawy energii w cenie akceptowalnej społecznie.

- Zmiana przepisów wpisuje się w działania resortu na rzecz wspierania rozwoju energetyki wiatrowej – zarówno mikroinstalacji wiatrowych w ramach programu realizowanego przez NFOŚiGW (Moja Elektrownia Wiatrowa), jak i morskich farm wiatrowych.

- Wg danych Agencji Rynku Energii na koniec kwietnia 2024 r. moc zainstalowana w energetyce wiatrowej w Polsce to ok. 9,5 GW.[*)]

Kontakt do Rzecznika Prasowego:
Hubert Różyk tel. 532 474 257

- Wg niezależnych analiz, przyjęta zasada odległościowa ustalona na poziomie 700 m pozwoliła na uwolnienie 18 000 km^2 pod potencjalne inwestycje wiatrakowe. Zmiana tej odległości do poziomu 500 m pozwoli na uzyskanie oczekiwanego efektu w postaci uwolnienia 32 500 km^2, co stanowi zwiększenie dopuszczalnego obszaru aż o 44%.

- Według analiz firmy Ember, utrzymanie odległości minimalnej 700 metrów oznaczać będzie, że do 2030 r. powstaną co najwyżej 4 GW nowych mocy wiatrowych. Dla porównania, wprowadzenie odległości 500 m oznacza szansę na budowę w tym czasie ponad 10 GW nowych wiatraków na lądzie. Oznacza to zwiększenie potencjału wzrostu mocy zainstalowanej w lądowej energetyce wiatrowej o ok. 6 GW do 2030 r.

- Biorąc z kolei pod uwagę tzw. zamrożone projekty inwestycyjne, tylko 25% projektów planowane było w zasięgu 650-1000 m, a zdecydowana większość (75%) lokowała turbiny w odległości 450-650 m od zabudowań mieszkalnych. Dlatego oczekuje się, że zmiana ustawowej odległości minimalnej pozwoli na uzyskanie efektu odblokowania zamrożonych po dniu 16 lipca 2016 r. projektów inwestycyjnych, które mogą w szybki sposób stanowić wsparcie dla systemu elektroenergetycznego.

- Projektowana nowelizacja wywrze istotny wpływ na finanse przedsiębiorstw w sektorze energetyki odnawialnej oraz w sektorze budowlanym, doradczym i projektowym. Wpłynie to pozytywnie na realizacje zakładanego wzrostu udziału krajowego w polskich projektach wiatrakowych oraz wzrost zatrudnienia.

Komunikat MKiŚ:

- Ruszyły konsultacje projektu nowelizacji ustawy o OZE: czytaj więcej

*) A. W. Jasiński, P. Kacejko, K. Matuszczak, J. Szulczyk, A. Zgubień, Elektrownie wiatrowe w środowisku człowieka, Monografie Komitetu Inżynierii Środowiska vol. 178, wyd. PAN, Lublin 2022.

Kontakt do Rzecznika Prasowego:
Hubert Różyk tel. 532 474 257